

Handläggare:
Michael Boström
08 508 18 156

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2017-08-24

Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre (SOU 2017:21)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av det statliga betänkandet Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre (SOU 2017:21).

Per-Ove Mattsson
tillförordnad stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Genom en särskild utredare har regeringen tagit fram ett förslag till en nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen. Syftet är att genom långsiktiga insatser inom strategiskt viktiga områden säkra utvecklingen av god kvalitet i den framtida äldreomsorgen. I det betänkande som nu har skickats på remiss föreslås bland annat åtgärder som syftar till högre kvalitet och effektivitet samt bättre förebyggande och rehabiliterande insatser.

Förvaltningen ställer sig positiv till utredarens förslag och har i övrigt inget att erinra. Förvaltningen förutsätter dock att kommuner och landsting får nödvändiga resurser om och när förslagen ska genomföras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen beställare – äldreomsorg, funktionsnedsättning, individ och familj inklusive socialpsykiatri i samråd med avdelningen för egen regi.

Stadsdelsnämndens pensionärsråd och råd för funktionshinderfrågor behandlar detta tjänsteutlåtande vid sina respektive sammanträden den 14 augusti.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 25 juni 2015 att tillsätta en särskild utredare för att ta fram ett förslag till en nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen. Syftet är att genom långsiktiga insatser inom strategiskt viktiga områden säkra utvecklingen av god kvalitet i den framtida äldreomsorgen. Utredaren ska, enligt direktiven, i analyser, överväganden och förslag redovisa konsekvenser för jämställdhet och för en jämlik äldreomsorg. Utredaren ska föreslå åtgärder som syftar till:

- högre kvalitet och effektivitet
- bättre förebyggande och rehabiliterande insatser
- tryggad personalförsörjning
- översyn av särskilda boendeformer
- flexibla former för beslut om äldreomsorg
- användning av välfärdsteknologi.

I sitt arbete har utredningen utgått från vad som var känt fram till månadskiftet januari-februari 2017. Det innebär att beslut av riksdag och regering, myndigheters uppdrag som är avrapporterade samt avhandlingar som är publicerade senare inte redovisas eller har påverkat innehållet i betänkandet. Som exempel kan nämnas att riksdagen den 1 februari 2017 beslutade i enlighet med propositionen Ny hälso- och sjukvårdslag (prop. 2016/17:43).

Utredarens förslag presenteras i betänkandet Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre (SOU 2017:21). Socialdepartementet har remitterat betänkandet till ett antal instanser, bland annat till Stockholms kommun.

Kommunstyrelsen har remitterat betänkandet vidare till bland annat stadsdelsnämnderna Farsta, Skärholmen och Södermalm för yttrande senast den 28 augusti.

Remissen i sammanfattning

Utredaren har tagit fram ett förslag till en nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen. Syftet är att genom långsiktiga insatser inom strategiskt viktiga områden säkra utvecklingen av god kvalitet i den framtida äldreomsorgen.

Utredningen omfattar bland annat följande strategiskt viktiga områden:

- Människosyn, kvalitet och effektivitet
- Den äldre personen och vård och omsorg
- God kompetensförsörjning
- Hälsöfrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser
- Sammanhållen vård och omsorg
- Anhöriga
- Välfärdsteknik
- Boende
- Flexibla former för handläggning och beslut om insatser
- Uppföljning
- Översyn av socialtjänstlagen

För att äldre personer ska få vård och omsorg av god kvalitet krävs insatser både från äldreomsorgen enligt socialtjänstlagen och från landstingens och kommunernas hälso- och sjukvård. Ett av de i direktiven utpekade områdena – rehabiliterande insatser – avser främst hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen. Utredaren har därför valt att benämna den föreslagna planen Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer. Fokus i kvalitetsplanen ligger på kommunernas vård och omsorg om äldre personer.

Utredaren föreslår en nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer som ska genomföras under fyra mandatperioder under åren 2019-2034. Planen ska inte vara detaljstyrande utan stödja den lokala och regionala utvecklingen samt bidra till stöd inom de områden där det krävs ett nationellt ansvar. Den ska kunna ge vägledning och vara långsiktig. I början av varje mandatperiod bör en uppföljning av planen redovisas för att visa om utvecklingen går åt rätt håll, vilken också kan utgöra underlag för eventuella förändringar av planen.

Insatserna som föreslås är på nationell, regional och lokal nivå.

Några av förslagen:

- Utred legitimation för undersköterskor
- Bestämmelser för att enhetschefer i särskilda boenden, hemtjänst och dagverksamheter ska ha lämplig utbildning
- Nationellt inriktningsmål för antal anställda per chef
- Underlätta för äldre att kunna välja ett multiprofessionellt team
- Nationellt kunskapscentrum om äldre och psykisk hälsa
- Nationell strategi för nya former av välfärdsteknik och stimulansbidrag till kommunerna för innovationer

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till utredarens förslag, anser att utredningen är uttömmande och väl genomarbetad och har i övrigt inget att erinra. Förvaltningen bedömer exempelvis att krav på legitimation för undersköterskor dels skulle innebära en kvalitetssäkring, dels skulle bidra till ökad status inom yrket. Även möjligheten att kunna välja ett multiprofessionellt team bidrar till ökad kvalitet och att samhällets resurser samordnas och nyttjas på ett effektivt sätt.

Välfärdsteknik används alltmer som ett komplement för att öka äldre personers självständighet och trygghet och därmed deras välbefinnande. Möjligheten som välfärdstekniken innebär bör därför systematiseras och utvecklas i större utsträckning, så att fler äldre kan åtnjuta teknikens möjligheter.

I övrigt förutsätter förvaltningen att kommuner och landsting kommer att få nödvändiga resurser och kompenseras för de merkostnader som förslagen kan komma att innebära, om och när de realiserar.

Ärendet är könsneutralt och bedöms inte ha någon påverkan på förhållandet mellan könen eller jämställdheten.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

Betänkandet Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre (SOU 2017:21) i sammanfattning.

Hela betänkandet finns på regeringens hemsida:

<http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2017/03/sou-201721/>